

mindre Ting, fjøndt det vilde ogsaa vøre ufor-
nøstigt at give en saadan Mand en Post for 3
Aar, thi havde han ikke Sikkerhed for, at den
kunde vøre længere, vilde han meget vanskelig op-
give en anden Post, hvor han maaste kunde tjene
Mera. Fremdeles staar der: „Deres Løn og Dag-
penge, saavel som den ved Laboratoriet fornødne
Medhjælp og de med Laboratoriets Udstyr og
Drift forbundne Omkostninger fastsættes ved Fi-
nansloven“. Jeg veed naturligvis ganske vist ikke,
hvad man mener med „den fornødne Medhjælp“;
Tanken er vel den, at disse Teknikere maa have
de Karle og Disciple, der kunde vøre Nødvendig-
hed for. Vilde man derimod udstrække dette Be-
greb til at gjøre Bevillingen frugtbringende for
Landet, maatte man vel antage flere Hundrede
Medhjælper, og da vilde ganske vist et saadant
Tilfyn blive langt mere kostbart end det, der tid-
ligere var Tale om. For mig staar det klart, at,
saaledes som dette Lovforslag foreligger, vil Gen-
sigt ikke naas, men vi vilde skabe Noget, som
maaste vil føre til, at det senere hedder: Nu have
vi faaet et Laboratorium, det er godt nok, nu
kunne vi nøies med det. Da imidlertid Sagen
staar for mig som noget overordentlig Vigtigt og
Betydningsfuldt, kan jeg ikke gaa med til at stemme
for Noget, som ikke er tilsvarende og ikke vil op-
fylde det, som man, saavidt jeg skjønner, kunde
og burde forlange af en saadan Lov.

Gad: Jeg vilde gjerne tillade mig et Par
Bemærkninger i Anledning af nogle Ytringer, som
faaldt fra det ærede Medlem for Ribe Amts 3die
Valgkreds (Bust). Jeg indlader mig sjelden paa
at udtale mig mod Noget, som jeg er sikker paa
er fuldstændig urigtigt, naar det forøvrigt ikke
vedkommer Sagen; men der kan dog vøre Til-
fælde, hvor det af andre Grunde kan anses for
henfigtsmæssigt at nedlægge Indsigelse. Saaledes
vil jeg tillade mig at nedlægge Indsigelse mod
den Maade, hvorpaa det ærede Medlem karakteri-
serede det saakaldte Adam Smiths nationalø-
nomiske System, thi det kan under andre Forhold
gjøre megen Skade, at noget Saadant faar Lov til
at fremkomme aldeles uimodsaagt. Det Adam
Smiths System staar aldeles ikke i det Forhold
til Friheden, som han behagede at tillægge det.
Der har været en Tid, da enkelte Forsattere, som
kunde siges at henhøre til denne Skole, i en ganske
speciel Anledning kunne have udtalt Sætninger, som
gaa meget videre, end maaste mange Andre ville ind-
rømme; Andre kunde s. Ex. gaa meget videre, end jeg
og maaste forskjellige Andre med mig ville indrømme.
Men det er slet ikke det, der er det Karakteristiske
for Adam Smiths System, at det holder paa
den ubeingede Frihed; nei, det Karakteristiske er
dette, at det anser Friheden for det Naturlige,
altsaa det, man skal gaa ud fra, saa at den, der
ikke vil have fuld Frihed i et Forhold, skal be-
vise, at der foreligger Grunde til at gjøre de

Indstrænkninger, han forlanger. Aldeles Intet
har det Adam Smiths System at gjøre med det
her foreliggende Lovforslag, hvor Indstrænkningen
aldeles ikke er begrundet paa absolut økonomiske
Hensyn, men begrundes væsentlig paa de sædelige
Hensyn, at Ingen skal have Lov til at bebringe
sine Medmenneker.

Bust: Jeg tror, det ærede Medlem for
Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad) kunde
have sparet sig sine Bemærkninger, dersom han
havde været her hele Tiden under Forhandlingen.
Jeg maa antage, at han ikke har været her, thi
ellers forstaar jeg ikke, hvorledes han kunde
komme med den Protest, thi da maatte han jo vide,
at, naar vi ere komne ind paa at tale om den
frie Konkurrence med Alt, hvad der ligger op
dertil, og det Adam Smiths System, var det
netop fremtaldt ved en Udtalelse fra det ærede
Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Sahl).
Det var det og ikke direkte Loven selv, som gav
Anledning til, at vi kom ind paa dette. Jeg kan
kun fastholde, at, naar den frie Konkurrence bliver
udviklet i sine yderste Konsekvenser, bliver Resul-
tatet det, at da komme de Smaa til at lide der-
under.

Endnu skal jeg kun gjøre en spørgende Be-
mærkning til det ærede Medlem for Sorø Amts
1ste Valgkreds. At han udnævnte mig til Præst,
er jo ikke noget Nytt for Enhver, der har læst en
lille Emule i det nye Testamente. Men det ærede
Medlem kom med en Udtalelse, der var mig noget
uforsaaelig, og jeg har Lyft til at faae at høre,
hvad det ærede Medlem mente dermed. Det ærede
Medlem udtalte nemlig, at de, der ikke kunde be-
gaa sig, maatte gaa tilgrunde. Det forstaar jeg
ikke. Jeg kom derved uvilkaarlig til at tænke paa
en Bog, som for nogle Aar siden er oversat
fra Engelsk til Dansk og som kaldes: „Arternes
Opriindelse og Parringsvalget“ af den bekjendte
Naturkyndige Darwin, thi han kommer helt igjen-
nem til det samme Resultat, at de, der ikke kunne
begaa sig, gaa tilgrunde, den ene Slægt staar
paa den andens Skuldre, de kraftigste Individet
er det, som kunne begaa sig, og de trykke de
Andre ned. Skulde det virkelig vøre Meningen,
at vi skulle oversføre en saadan Tanke paa Menne-
skene, at de Smaa, der ikke kunne begaa sig, gaa
tilgrunde? Er det virkelig Meningen, at s. Ex. de
Smaa maa gaa tilgrunde, som vi se, naar vi
gaa ind i en af Gyderne, disse smaa gulfne og
forsultne Børn, der ganske vist, dersom de vedblive
at føre et saadant Liv, ville tage Skade deraf og
som Følge deraf snarere gaa tilgrunde end de,
der kunne leve godt. Hvis det er det ærede
Medlems Mening, vil jeg værge mig mod den
Tanke. Naar det ærede Medlem kom ind paa, at
vi stode paa den sakkirkelige, den ny-testament-
lige Grund, vil jeg sige, at noget af det Første
og Største i Kristendommen er Humaniteten, og